

**Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик дошкільної освіти**

«ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА З МЕТОДИКОЮ»

Силабус

Викладач(-і)	ПІБ: Бабюк Тетяна Йосипівна Посада: доцент кафедри Вчений ступінь: кандидат педагогічних наук Тел.: +38(096)44-11-052 E-mail: babiuk_tetiana@kpmu.edu.ua Профайл викладача (-ів): http://kdpo.kpmu.edu.ua/babiuk-tetiana-iosyryivna/		
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка		
Спеціальність	012 Дошкільна освіта		
Освітня програма	Дошкільна освіта. Логопедія		
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)		
Форми навчання	Очна, заочна		
Статус дисципліни	Освітня компонента професійної підготовки		
Обсяг навчальної дисципліни	найменування показників	денна форма навчання	заочна форма навчання
	Рік навчання	Другий / 2022-2023	Третій / 2023-2024
	Семестр	Четвертий	Четвертий – п'ятий
	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
	Загальний обсяг годин	150 год.	150 год.
	Кількість аудиторних годин	74 год.	28 год.
	Лекційні заняття	30 год.	12 год.
	Практичні заняття	32 год.	12 год.
	Лабораторні заняття	12 год.	4 год.
	Самостійна та індивідуальна робота	76 год.	122 год.
	Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен
Мова викладання	українська		
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpmu.edu.ua/course/view.php?id=5983		
Політика дисципліни	<p><i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, вручання в роботу інших становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Очікується, що здобувачі освіти відвідають усі лекційні, практичні і лабораторні заняття. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною.</p> <p><i>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.</i></p>		
Що будемо вивчати?	Метою викладання навчальної дисципліни “Основи природознавства з методикою” є: професійна теоретична та професійна підготовка студентів до організації та проведення роботи з ознайомлення дошкільників з природою. Основна мета вивчення дисципліни полягає		

	у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти та вихованні в контексті вивчення об'єктів та явищ природи, методів ознайомлення дітей з ними і форм організації освітньо-виховної роботи в умовах суспільного дошкільного виховання та сім'ї.
Чому це треба вивчати?	Навчальна дисципліна забезпечує опанування майбутніми педагогами основними поняттями, категоріями, завданнями та змістом всіх складових навчальної дисципліни, природу рідного краю, її неповторну красу, видову різноманітність, проблеми збереження та примноження природних багатств; найбільш цікаві для дітей об'єкти і явища природи нашої планети (поза межами нашої країни); доступні спостереженням дітей дошкільного віку об'єкти Космосу (Сонце, місяць, зорі, планети), їх вплив на людину і оточуючу природу та взаємозв'язок між ними; сучасні екологічні проблеми та шляхи їх подолання; вплив природи на формування особистості від пренатального періоду розвитку до молодшого шкільного віку; завдання ознайомлення дошкільників з природою; сучасні наукові дослідження та надбання практики з питань організації роботи з ознайомлення дошкільників з природою; зміст знань дітей про оточуючий світ природи, окреслений у Базовому компоненті дошкільної освіти України; умови ефективності освітньо-виховного процесу щодо вирішення завдань ознайомлення дошкільників з природою; безпосередні та опосередковані методи ознайомлення дітей з природою, формування зачатків екологічної культури у дошкільнят, наукового світобачення та еколого-доцільної поведінки; форми організації діяльності дітей в процесі пізнання ними світу природи; засоби фіксації знань дітей про природу; обладнання ділянки ЗДО та куточка природи в умовах суспільного і сімейного дошкільного виховання.
Яких результатів можна досягнути?	Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей: загальних компетентностей (ЗК): <ul style="list-style-type: none"> – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. – Здатність до міжособистісної взаємодії. – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. – Здійснення безпечної діяльності. спеціальних компетентностей (СК): <ul style="list-style-type: none"> – Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. – Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій, логіко-математичної компетентності у дітей раннього і дошкільного віку. – Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі). – Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі. – Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я

	<p>(валеологічної культури) особистості.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність до організації життєдіяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти; моделювання культурно-освітнього простору; планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці. – Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками. – Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
<p>Як можна використати набуті знання та уміння?</p>	<p>Визначати та аналізувати знання дітей про довкілля для визначення перспективних ліній навчальної роботи з ними з врахуванням темпів індивідуального розвитку; добирати цікаву, доступну та педагогічно-виправдану інформацію про об'єкти та явища природи на основі вікового цензу, індивідуальних особливостей, здібностей конкретної дитини та групи дітей в цілому; знайомити дітей з народними традиціями природокористування, шанування природи, обрядами та святковими сезонними діями, легендами, піснями, малими фольклорними жанрами природничого змісту; використовувати у освітньо-виховному процесі різноманітні методи та прийоми розвитку сенсорних відчуттів дітей: спостереження, обстеження об'єктів за допомогою органів чуття, дидактичні ігри та вправи, ігри з природничим матеріалом, працю; визначати тематику спостережень (первинних, повторних, порівняльних та заключних) та проводити їх в куточку природи, на майданчику дитячого садка, в найближчому природному оточенні та екскурсій, виходячи із програмових вимог та природного оточення і враховуючи вік дітей, рівень їх знань про природу, інтереси та потреби сьогодення і майбутнього; використовувати ігри з природними матеріалами: снігом, піском, водою, вітром, сонцем, листям, плодами дерев, насінням, проводити нескладні досліди під час прогулянок та екскурсій, самостійної діяльності дітей; відбирати та в доступній цікавій формі подавати дітям природничі знання на спеціальних заняттях і в повсякденному житті з використанням відповідно віку різних методів навчання; складати біологічну характеристику рослин і тварин кутка природи та найближчого природного оточення для використання інформації у роботі з дітьми на заняттях та під час екскурсій; наочно демонструвати дітям зв'язки та залежності, що існують в природі: між рослинами і тваринами, рослинами і діяльністю людини, тваринами і умовами їх життя, тваринами і людиною з метою формування у дошкільників початкових понять про взаємозалежність, взаємообумовленість і цінність всіх елементів природи, одним з яких є людина; для систематизації та закріплення знань дітей про природу, зважаючи на індивідуальні пізнавальні та комунікативні можливостей дітей, залучати їх до самостійного та в складі невеликих груп розгляду та складання колекцій, гербаріїв, настільно-друкованих ігор природничого змісту в науковому центрі шляхом створення ігрових та пошукових ситуацій, спонукання, прикладу інших; організувати працю дітей в природі (куточок природи, квітник, город) залучати їх до виконання трудових доручень, чергувань, колективної та індивідуальної праці, доступно розповідати про екологічно доцільну поведінку людини, правила природокористування, необхідність збереження природи, організувати практичну діяльність дітей по збереженню природних багатств, чистоти природного довкілля, економного використання води, електроенергії в побуті; для забезпечення єдності впливу на дитину та відповідно до умов родинного виховання, надавати індивідуальну консультаційну допомогу батькам щодо організації їх спілкування з дитиною під час відпочинку родини на природі; на основі знань дітей про зв'язки та залежності в природі, виховувати у них моральні переконання, що базуються на усвідомленні власної особистості як частки природи для</p>

	забезпечення оптимальної взаємодії дитини з об'єктами та явищами природи в сьогоденні та наступному житті; обладнувати в групових кімнатах куточки природи та науковий (природничий) центр для практичного вправлення дітей у догляді за кімнатними рослинами та здійснення самостійної пошуково-дослідницької діяльності; здійснювати освітньо-просвітницьку роботу серед батьків.
Зміст дисципліни	<p>Тема 1. Становлення і розвиток методики ознайомлення дітей з природою. Використання природи у вихованні дітей дошкільного віку в історії західної прогресивної педагогіки.</p> <p>Тема 2. Завдання ознайомлення дітей з природою.</p> <p>Тема 3. Зміст ознайомлення дітей дошкільного віку з природою в дошкільному навчальному закладі. Принципи відбору знань дітей дошкільного віку про природу.</p> <p>Тема 6. Куточок природи та ділянка дитячого садка як основна база ознайомлення дітей з природою. Ділянка дошкільного навчального закладу.</p> <p>Тема 7. Загальна класифікація методів ознайомлення дітей з природою. Спостереження – основний метод ознайомлення дітей з природою.</p> <p>Тема 8. Наочні методи ознайомлення дітей з природою.</p> <p>Тема 9. Технічні засоби в ознайомленні дітей з природою, їх значення.</p> <p>Тема 10. Практичні методи ознайомлення дітей з природою.</p> <p>Тема 11. Гра як метод ознайомлення дітей з природою.</p> <p>Тема 12. Словесні методи ознайомлення дітей з природою.</p> <p>Тема 13. Загальна характеристика основних форм ознайомлення дітей з природою.</p> <p>Тема 14. Засоби фіксації знань дітей про природу.</p> <p>Тема 15. Планування й облік роботи з ознайомлення дітей з природою.</p>
Методи навчання	Загальнонаукові, фахові й психолого-педагогічні методи, продуктивні методи: проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, тренінги та ділові ігри, бесіди, електронні лекції, лабораторні роботи, дистанційні консультації; сучасні методи навчання фахових методик дошкільної освіти та ін., спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.
Міждисциплінарні зв'язки	Вивчення дисципліни пов'язано з вивченням таких дисциплін: «Педагогіка дошкільна», «Психологія дитяча», «Теорія та методика співпраці з родинами», фахові методики дошкільної освіти, виробничі практики тощо.
Інформаційне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бабюк Т. Й. Основи природознавства з методикою у визначеннях, таблицях і схемах. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 256 с. 2. Лисенко Н. В. Теорія і практика екологічної освіти : дошкільник – педагог : навчально-методичний посібник для ВНЗ. Київ : Видавничий Дім "Слово", 2009. 400 с. 3. Методика ознайомлення дітей з природою : хрестоматія / упор. Н.М.Горопаха. Київ : Видавничий дім «Слово», 2012. 432 с. 4. Плохій З. П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури : (теорет. та метод. аспекти) : монографія. Київ : ДП "Вид. дім "Персонал", 2010. 319 с. 5. Плохій З. П. Формуємо екологічну компетентність молодшого дошкільника : навч.-метод. посіб. до Базової прогр. розв. дитини дошк. віку "Я у Світі". Київ : Світич, 2010. 144 с. 6. Плохій З.П. Виховання екологічної культури дошкільників: методичний посібник. Київ : Редакція журналу «Дошкільне виховання», 2002. 173 с. 7. Яришева Н.Ф. Методика ознайомлення дітей з природою: навчальний посібник. Київ : Вища школа, 1993. 255 с.